

PRO·tukipiste

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2011

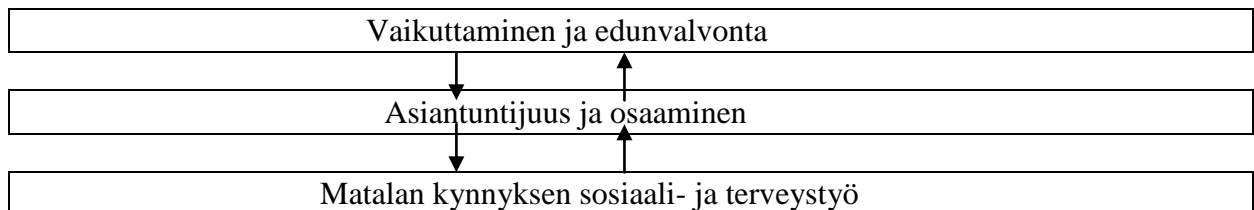
Pro-tukipiste ry

Kertomusvuosi 2011 oli merkittävä yhdistyksen toimintaperiaatteiden ja tavoitteiden selkiyttämisen kannalta. Yhdistyksen kokouksessa päivitettiin yhdistyksen säännöt ja huomiota kiinnitettiin erityisesti yhdistyksen tarkoituksen määrittävään pykälään. Samoin yhdistyksen toimintaa ohjaavat pykälät päivitettiin siten, että ne vastaavat paremmin yhdistyksen nykyistä toimintaympäristöä. Päivitettyissä säännöissä huomioitiin myös uudistunut yhdistyslaki ja sen suomat mahdollisuudet osallistua yhdistyksen toimintaan sähköisten viestimien ja yhteydenpitokanavien kautta.

Yhdistyksen tarkoitus on muotoiltu uudistetuissa säännöissä seuraavasti:

Pro-tukipiste ry:n tarkoituksena on edistää seksi- ja erotiikkapalveluita myyvien ihmisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta sekä oikeutta yhdenvertaiseen kohteluun. Pro-tukipisteen toiminta edistää kohderyhmäänsä kuuluvien ihmisten oikeutta palveluihin sekä oikeutta suojeluun kaikenlaiselta pakottamiselta, itsemääräämisoi-keuden rajoittamiselta ja muilta oikeuksien loukkauksilta.

Pro-tukipiste ry:n työ tapahtuu usealla tasolla samanaikaisesti. Tiedon ja kokemuksen siirtyminen eri tasojen välillä muodostaa Pro-tukipisteen toiminnan kokonaisuuden. Järjestölähtöiseen rahoitukseen perustuva matalan kynnyksen sosiaali- ja terveystyö on kaiken perusta, sillä se on taso, jolla saavutamme päivittäin kontaktin omaan asiakaskuntaamme. Asiakkaillemme suunnatun tukityön lähtökohtana ovat asiakkaamme ja heidän tuen tarpeensa. Suorat asiakas-kontaktit ovat anturi, joka mittaa ja päivittää asiakkaidemme asemaa, ongelmia sekä lakien ja erilaisten viranomaistoimenpiteiden seurannaisvaikutuksia ihmisten arjen tasolla. Jatkuva kon-takti kenttään on painava lisäarvo yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa ja edunvalvonnassa. Asiantuntijuus muodostuu toisaalta asiakaskuntamme arjen tuntemisesta ja toisaalta asiakas-kuntamme asemaan vaikuttavien rakenteiden tuntemisesta.

YHDISTYSTOIMINTA

Pro-tukipiste ry:n yhteiskunnallisen vaikuttamisen ja edunvalvontatyön tavoitteena on arvioida oman asiakaskuntamme ihmis- ja perusoikeuksien toteutumista Suomessa sekä vaikuttaa siihen, että asiakaskuntamme tasavertainen kohtelu toteutuu. Edunvalvontatyötä tehdään sekä yleisellä, rakenteiden tasolla että seuraamalla yksittäisiä tapauksia.

Rakenteiden tasolla tapahtuva vaikuttaminen ja edunvalvonta toteutuivat jäsenyyksinä erilaisissa ohjaus- ja taustaryhmissä sekä kannanottojen kautta. Ihmiskaupan vastaiseen järjestötyöhön liittyvien työryhmien vaatima aktiviteetti laski hieman syksyyn mennessä, sillä Ihmiskaupan vastaisen toimintasuunnitelman toteutumista arvioiva ohjausryhmä sai työnsä päätökseen keväällä 2011 ja julkaisi raporttinsa kesäkuussa. Ihmiskaupan vastaisen järjestötyön roolia pohdittiin kansallisen ihmiskaupparaportin aloitteesta järjestetyissä tapaamisissa sekä avattiin myös keskusteluja Helsingin ja Tampereen kaupunkien kanssa kriisiauttamisen järjestämisestä ihmiskaupan uhreille.

Yhdistykselle kertyvä osaaminen ja asiantuntijuus tulevat yleiseen käyttöön paitsi vaikuttamistyön niin myös koulutuksen, konsultaation ja tiedotusvälineiden kautta. Pro-tukipisteellä käy paljon eri alojen opiskelijaryhmiä ja tutustujia eri toimipisteistä ja ammattialoilta. Erityisesti thaimaalaisten parissa tehtävään työhön ja internetissä tehtävään etsivään työhön on käynyt tutustumassa useita yhteistyötahoja. Internet-työ on kiinnostanut myös pohjoismaisia kollegojamme: Pro Sentret Oslost ja sosiaaliviraston työntekijät Tukholmasta ovat käyneet tutustumassa ja ottamassa oppia tekemästämme etsivästä työstä ja Pro 24/7 palvelusta. Tiedotusvälineissä oli esillä erityisesti ihmiskauppaan liittyvät asiat ja Pohjoismaisen prostituoitoverkoston kokous Helsingissä.

Kansallista verkostoyhteistyötä on tehty erityisesti ammatillisen etsivän työn osalta. Pro-tukipisteen toiminnanjohtaja toimii Ammatillisen etsivän työn verkoston (AMET) puheenjohtajana. Pro-tukipiste Helsinki toimii Helsingin etsivän työn verkoston koordinaattorina.

Paperittomien siirtolaisten aseman parantamiseksi yhdistys oli aktiivisesti mukana paperittomille tarkoitetun terveystalon Global Clinicin perustamisessa.

Kansainvälisissä verkostoissa Pro-tukipiste on jäsenenä Correlation-verkostossa¹ kahdessa eri työryhmässä (e-health services ja hiv-policy group) sekä keskuskoordinaattoria avustavassa ryhmässä (Policy Task Force Group). Internetissä tehtävään etsivään työhön kehitetyn Social Intervention Tool –työkalun käyttämistä edistävä koulutus pidettiin Padovassa Italiassa 16.–18.3.2011 Padovan yliopistossa. Correlation Hiv/AIDS Policy Group järjesti yhteistyössä European Aids Treatment Group (EATG) verkoston kanssa politiikkatapaamisen Euroopan parlamentissa 29.–30.6.2011. Correlation-verkoston päätöskokous oli Ljubliana Sloveniassa 12.–14.12.2011. Kaikkiin mainittuihin Correlation tapaamisiin osallistui kaksi Pro-tukipisteen edustajaa.

Kertomusvuoden alussa Pro-tukipiste liittyi EU:n Daphne rahaston rahoittamaan Indoors –verkostoon. Indoors on yhdeksän² eurooppalaisen kaupungin välinen verkosto, johon kuuluu seksityöntekijöille palveluita tarjoavia organisaatioita. Hanke on kaksivuotinen ja sen tavoitteena on kartoittaa väkivallan riskejä sisätiloissa tapahtuvassa seksityössä sekä luoda näitä ris-

¹ Correlation: European Network, Social Inclusion and Health

² Yhdeksän Indoors – kaupunkia: Marseille, Madrid, Porto, Genova, Wien, Amsterdam, Sofia, Hampuri ja Helsinki

kejä vähentäviä työmuotoja. Hankkeen ensimmäinen kokous pidettiin Amsterdamissa 7.-9.2.2011 ja siinä luotiin työsuunnitelma ja aikataulu hankkeen etenemiselle. Hankkeen toinen, työn etenemistä arvioiva kokous järjestettiin Helsingissä 12.-14.9.2011.

Pohjoismainen prostituutiotyön verkostotapaaminen järjestettiin Helsingissä 8.-9.9.2011. Kokouksen järjestämisvastuu oli Pro-tukipisteellä. Kokouksen kulut katettiin osallistumismaksuilla ja Nordean järjestöpankilta saadulla tuella. Kokoukseen osallistui 77 henkilöä kaikista Pohjoismaista Islantia lukuun ottamatta. Kokouksen keskeisin teema oli jakaa kokemuksia ja tietoa eri Pohjoismaiden lainsäädännöistä ja niiden vaikutuksista seksityöntekijöiden asemaan ja seksityöntekijöille suunnattujen palveluiden tuottamiseen. Kokous sai runsaasti huomiota sekä sähköisessä että painetussa mediassa.

Pro-tukipisteen toiminnanjohtaja kutsuttiin puhumaan prostituutiosta Pohjoismaiseen kriminologien tutkijaneuvoston järjestämään tutkijaseminaariin Tukholmaan 12.-13.5.2011.

Yhdistystoiminta on Pro-tukipisteen sisäisessä rakenteessa kaikkia erillistoimintoja ohjaava ja hallinnoiva yksikkö. Taloushallinnosta vastasivat toiminnanjohtaja ja talouspäällikkö.

KEHITTÄMISTOIMINTA

Yhdistyksen kehittämistoiminnassa keskityttiin viimeistelemään Pro24/7-palvelua. Yhdistys on saanut vuosina 2009-2011 Raha-automaattiyhdistyksen projektiavustusta internet-ympäristöön soveltuvan puoliautomaattisen neuvontatyökalun kehittämiseen. Työkalu ja palvelu saatiin valmiiksi hankesuunnitelman aikataulun mukaisesti ja palvelu on otettavissa käyttöön vuoden 2012 alussa. Hanke toteutettiin yhteistyössä Kide Concepts Oy:n (älykkään tietojärjestelmän tekninen kehittäminen) ja Grip Studios Interactive Oy:n (käyttöliittymän konseptointi ja visuaalinen suunnittelu) kanssa. Pro-tukipisteeltä hankkeen sisällölliseen suunnitteluun käytettiin henkilöstöresursseja sekä Helsingin että Tampereen yksiköstä.

Yhdistys on hankekumppanina Elämä on Parasta Huumetta ry:n hallinnoimassa Mobiilipalvelu -hankkeessa. Kumppanuudella pyritään molemminpuoliseen hyötyyn, jossa Pro-tukipisteen asiantuntijuus tulee Mobiiliapu-hankkeen käyttöön ja Pro-tukipiste voi hyödyntää hankkeen aikana kehitettävää mobiili- ja verkkopohjaista asiakastyön työkalua. Mobiiliapu-hankkeen toteuttamiseen osallistuivat toiminnanjohtaja ja Pro-tukipiste Helsingin yksikön johtaja ja asiakastyön koordinaattori.

IHMISKAUPAN VASTAINEN JÄRJESTÖTOIMINTA IRIS-TYÖ

Vuonna 2011 Pro-tukipisteen ihmiskaupan vastainen Iris-työ painottui käytännön asiakastyön kehittämiseen ja asiakkuusprosessien tutkimiseen. Osana ihmiskaupan vastaista järjestötoimintaa Pro-tukipiste jatkoi kolmannen sektorin toimijoiden ja tutkijoiden ihmiskaupan vastaisen verkoston koordinoitua ja liittyi vasta perustettuun kansainväliseen ihmiskaupan vastaista toimintaa tekevien järjestöjen Enpates -verkostoon. Iris-työtä tehtiin tiedotuksessa aiempaa tehokkaammin näkyväksi Pro-tukipiste ry:n sidosryhmätahoille ja suurelle yleisölle.

Vuoden 2011 kuluessa Iris-työlle lanseerattiin logo ja Pro-tukipiste ry:n internet-sivujen sisältöä kehitettiin ihmiskaupan vastaisen toiminnan osalta. Iris-työn logo ja visuaalinen ilme on osa edelleen jatkuvaa viestinnän kehittämistyötä. Logon lanseerauksen yhteydessä tiedotettiin aktiivisesti Iris-työn sisällöstä, lähtökohdista ja tavoitteista. Pro-tukipisteen internet-sivuille tehtiin Iris-työn osio. Internet-sivujen ihmiskauppaosuuksissa keskityttiin Pro-tukipisteen kohderyhmärajausten mukaisesti erityisesti seksuaalisen hyväksikäytön tarkoituksiin tapahtuvaan ihmiskauppaan. Vuoden 2011 aikana verkkosivujen Iris-osioon tuotettiin tekstejä, joiden tarkoituksena on konkretisoida elementtejä, joita ihmiskaupparikoksessa voi seksialalla toimivan ihmisen kohdalla olla. Vuoden 2011 aikana aloitettu Iris-sivujen sisältöjen kehittäminen ja kääntäminen jatkuu osana Iris-työtä.

Vuonna 2011 Pro-tukipiste ry teki tilauksesta ihmiskaupan uhrien tunnistamiseen ja uhrien tukipalveluiden käyttöön perehdyttäviä koulutuksia eri alojen ammattilaisille. Seksuaalisen hyväksikäytön tarkoituksiin tapahtuvan ihmiskaupan uhrien tunnistamisen tehostamiseksi Pro-tukipiste ry panosti myös sisäiseen kouluttamiseen, jotta eri tehtävissä työskentelevillä Pro-tukipisteen työntekijöillä olisi välineitä mahdollisten ihmiskaupparikosten uhrien tunnistamiseen ja tuen tarpeen kartoittamiseen. Iris-asiakastyöstä kertynyt tietous ja kokemus ovat mahdollistaneet koulutusten kehittämisen aiempaa syvemmän asiantuntemuksen tasolle. Vuoden 2011 koulutuksissa keskityttiinkin aiempia vuosia selkeämmin käytännöllisiin ihmiskaupan uhrien tunnistamis- ja tukitoimiin.

Pro-tukipisteen koordinoima ihmiskaupan vastainen järjestöverkosto kokoontui neljä kertaa. Vuoden 2011 alussa verkoston jäseniltä kerättiin toiveita siitä, miten verkoston toimintaa jatkossa kehitetään. Verkoston kokoontumiset järjestetään vastaisuudessa verkostoon kuuluvien järjestöjen tiloissa ja emännöivä järjestö esittelee toimintaansa kokoontumisten alussa. Aiemmin verkosto kokoontui aina Pro-tukipiste ry:n tiloissa. Verkoston kokoontumisiin toivottiin myös erityisiä ihmiskaupan vastaiseen työhön liittyviä teemoja, joiden aihepiiriin kulloisenkin kokoontumisen keskustelu liittyisi. Vuoden lopulla järjestettiin Amnesty International Suomen osaston vetämä ensimmäinen teemallinen verkostokokoonntuminen. Amnestyn edustaja veti verkostoon kuuluville vaikuttamistyön koulutuksen. Kiertävän emännöintivastuun sekä teemallisten kokoontumisten järjestäminen edistävät verkoston kehittymistä aiempaa vuorovaikutteisemmaksi. Osana kolmannen sektorin toimijoiden kanssa verkostoitumista Iris-työn työntekijä liittyi vuonna 2011 myös epämuodollisen paperittomien verkostoon, jonka tarkoituksena on dokumentoimattomien siirtolaisten oikeuksien edistäminen. Paperittomien verkoston teemat liittyvät suurelta osin myös ihmiskaupan vastaiseen järjestötoimintaan, joten verkostossa mukanaolo tukee Iris-työn asiantuntemusta.

Kertomusvuoden aikana osallistuttiin myös ihmiskauppaan ja prostituutioon liittyviin kansainvälisiin seminaareihin ja kokouksiin. Pro-tukipiste ry pyydettiin mukaan Euroopan komission rahoituksella toimivan kolmannen sektorin toimijoiden ihmiskaupan vastaiseen Enpates (European NGOs Platform against Trafficking, Exploitation and Slavery) -verkoston perustamiskokoukseen sekä tämän kansainvälisen verkoston jäseneksi. Jatkossa Pro-tukipiste ry toimii verkoston Suomen edustajana.

Ihmiskauppalainsäädäntö on Suomessa uutta ja asiantuntemuksensa kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi yhdistyksen lakimies osallistui ihmiskauppatapausten esitutkinta- ja tuomioistuinkäsittelyihin toimimalla joidenkin ihmiskaupparikosten kohteeksi joutuneiden henkilöiden avustajana. Tukitoimien osalta konkreettista asiakastyötä tehtiin myös osana Iris-työtä niiden henkilöiden osalta, jotka on tunnistettu ihmiskaupan uhreiksi Pro-tukipisteellä ja jotka on otettu

ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään. Tukitoimien tuottamisesta on tehty ostopalvelusopimus Joutsenon vastaanottokeskuksen kanssa.

MATALAN KYNNYKSEN JÄRJESTÖLÄHTÖINEN SOSIAALI- JA TERVEYSTYÖ

Pro-tukipiste ry ylläpitää kahta prostituoiduille ja muunlaisessa seksityössä oleville ihmisille tarkoitettua tukipalveluyksikköä. **Pro-tukipiste Helsingin** toiminta kohdentuu pääkaupunkiseudulle ja **Pro-tukipiste Tampereen** Pirkanmaan alueelle. Internet- ja puhelinpalvelut ovat valtakunnallisia palveluita, jotka sisältyvät näiden kahden alueellisen yksikön toimintaan. Asiakaskunnalle on tyypillistä tuen tarpeen laaja-alaisuus, liikkuvuus paikkakunnalta ja maasta toiseen sekä prostituutioon liitettyyn sosiaaliseen stigmaan liittyvät syrjäytymisen riskit.

Asiakaskuntamme jakautuu tukipalvelujen tarjoamisen näkökulmasta kolmeen ryhmään: 1) Suomen kansalaiset, jotka ovat oikeutettuja olemassa oleviin palveluihin mutta jotka eivät niitä käytä, 2) pysyvästi maassa asuvat maahanmuuttajat, jotka ovat oikeutettuja olemassa oleviin palveluihin mutta jotka eivät niitä käytä ja 3) maassa oleskelevat ulkomaalaiset, jotka eivät ole oikeutettuja muihin palveluihin.

Asiakaskuntamme tarvitsemat erityispalvelut eivät ole lakisääteisiä kuntapalveluita ja tästä syystä kunnat eivät ole katsoneet tukipalvelujen järjestämisen kuuluvan heidän vastuualueeseensa palveluiden ulkopuolelle. Lisäksi monilla asiakkaillamme ei täyty palvelujen saamisen perusteena oleva kotikuntavelvoite.

Pro-tukipiste Helsinki

Pro-tukipisteen seksityöntekijöille suunnattu asiakastyö toteutetaan pääkaupunkiseudulla integroidun palvelumallin mukaisesti. Integroitu palvelumalli muodostaa asiakastyön kokonaisuuden, jossa yhdistyvät matalan kynnyksen tukipalvelut ja etsivä työ. Pro-tukipiste Helsingin työ perustuu myös yhteistyöhön, työnjakoon ja verkostoitumiseen muiden palveluja tuottavien organisaatioiden kanssa. Sekä matalan kynnyksen palvelukeskuksen että etsivän työn menetelmiin kuuluu olennaisesti palveluohjaus, joka tarkoittaa asiakkaan palvelutarpeen arviointia, palveluihin ohjaamista/saattamista ja monia palveluja tarvitsevien asiakkaiden osalta myös palvelujen koordinoitua.

Pro-tukipiste Helsingin kaikissa työmuodoissa kertomusvuoden yhteenlaskettu kontaktien määrä oli n. 8600 kontaktia, mikä oli n. 460 kontaktia vähemmän vuoteen 2010 verrattuna. Kontaktimäärän pieni lasku johtuu siitä, että palveluita jouduttiin säästösyistä pitämään kiinni heinäkuun ajan, jolloin lähes kaikki työntekijät olivat lomalla yhtäaikaista.

Helsingissä Kaisaniemessä sijaitseva **Vilhonkadun palvelukeskus** tarjoaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja, tukea ja neuvontaa. Matalan kynnyksen palvelutoiminnan päämääränä on edistää prostituutiossa ja muunlaisessa seksityössä mukana olevien ihmisten yhdenvertaista kohtelua ja tuottaa täydentäviä tukipalveluja syrjäytymisriskin ehkäisemiseksi ja pienentämiseksi sekä kehittää vertaistoimintaa, joka tukee prostituoitujen terveyttä ja toimintakykyä sekä edistää heidän omaehtoista selviytymistään. Vuonna 2011 päivystyksissä

käyntien määrä oli 4335 eli 253 käyntiä vähemmän kuin edellisenä vuotena, mikä johtuu heinäkuun kiinnipitämisestä. Helsingin yksikön puhelin-, ajanvaraus- ja palveluohjauspalveluita käytettiin 811 kertaa (tähän eivät sisälly asumisen tukityön eivätkä Saphaan-työn kontaktit). Akupunktiryhmässä oli käyntejä 42 kpl ja virkistystoimintaan osallistuttiin 35 kertaa. Suunnitelmavuonna kokeiltiin asiakkaiden itsensä ideoimaa ja organisoimaa vertaistoimintaa sekä kerättiin turvallisuuden liittyviä vinkkejä, joita välitetään vertaisille.

Thai-hierontapaikoissa tehtävän tukityön jatkuvuus oli vuoden vaihteessa uhattuna kun yhdistykselle tuli yllätyksenä, että kolmivuotiseksi kaavailtu hanke ei saanutkaan EU:n Solid-rahaston kotouttamiseen tarkoitettua avustusta viimeiselle hankevuodelle. Hankkeen tukityön piirissä oli pitkälti yli toistasataa aktiivisen tuen tarpeessa olevaa ihmistä ja vaarana oli, että suuri osa tästä joukosta olisi jäänyt ns. ”tyhjän päälle” ilman tarvitsemaansa tukea. Hankkeen asiakastyön turvaamiseksi etsittiin muita rahoituslähteitä. Helsingin kaupunki myönsi Saphaan-työlle avustuksen, jonka turvin asiakastyötä saatettiin jatkaa keskeytyksettä. Hankkeelle suunniteltuja muita toimintoja jouduttiin karsimaan. Saphaan-työ piti sisällään thaipäivystykset, etsivän työn hierontapaikoissa sekä ajanvaraustapaamisia, palveluohjausta ja asiointiapua. Varsinaisessa Saphaan-työn sisällä saatiin 209 etsivän työn kontaktia, thaipäivystyksessä 124 kontaktia ja ajanvarausasiakkuuksia ja palveluohjauksia oli yhteensä 191 kappaletta ja puhelimitse tukea tarjottiin 481 kertaa. Lisäksi Pro-tukipisteen muut palvelut ovat olleet myös thai-asiakkaiden käytössä.

Helsingin Pro-tukipisteen etsivän työn tavoitteena on löytää palveluiden ulkopuolelle jääviä vaikeasti tavoitettavia ryhmiä. Etsivä työ mahdollistaa myös joissakin tapauksissa varhaisen puuttumisen syrjäytymiseen ja riskikäyttäytymiseen.

Helsingissä luotiin eri etsivän työn kohteissa kontakteja yhteensä 1648. Näistä katualueilla 639, baareissa 725 ja internetin chat-palstoilla 284. Kaiken kaikkiaan etsivällä työllä saatiin 283 kontaktia enemmän kuin vuonna 2010. Eniten kontaktien määrää nosti internetissä tehtävän etsivän työn laajentaminen ja se, että baareissa tehtävää työtä pystyttiin toteuttamaan säännöllisesti kuukausittain. Katutyön rakennetta muutettiin lokakuussa supistamalla katualueen tuntumassa sijaitsevan asiakastilan aukioloa ja laajentamalla jalkautuvan työn aluetta. Miestyön osalta etsivässä työssä tehtiin alkuvuonna yhteistyötä Pro-tukipiste Tampereen kanssa.

Pro-tukipiste Helsinki oli aktiivisesti mukana Pro 24/7 – palvelun kehittämisessä. Palvelu sisältää keskusteluautomaatti Probotin ja on line – keskustelumahdollisuuden internetissä päivystävien Pro-tukipisteen työntekijöiden kanssa. Probotti saatiin testikäyttöön kesäkuussa ja sen kanssa keskustelua käytiin 167 eri kertaa. Reaaliaikaista mahdollisuutta keskustella työntekijöiden kanssa käytettiin 215 kertaa. Kaikki palvelussa nettisivun käyttöliittymän kautta käydyt keskustelut ovat toistaiseksi olleet palvelun kehittämiseen liittyvää työntekijöiden ja sidosryhmien testikäyttöä. Projektissa kehitetty chat-työkalu on tehostanut ja helpottanut internetin chat-palstoilla tehtävää etsivää työtä huomattavasti.

Pro-tukipiste Helsingin palveluvalikoimaan sisältyi viimeistä vuotta tehostettu asumisen tukeminen erityisen haavoittuvassa asemassa oleville seksityöntekijöille. Palvelu on mahdollistanut matalalla kynnyksellä tuettua asumista asunnottomille tai vakavassa asunnottomuuden uhatta eläville seksityöntekijöille. Vuonna 2003 projektina alkanutta palvelua on toteutettu yhteistyössä Helsingin kaupungin sosiaaliviraston kanssa. Palvelun lopettamiseen vaikuttivat toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset. Asuntopolitiikka on Helsingissä kymmenessä vuodessa muuttunut asunto ensin –periaatetta noudattavaksi, joten

kohderyhmäämme kuuluvilla asunnottomuudesta kärsivillä on mahdollista päästä asumaan ja saada tukea myös muilta palveluntarjoajilta. Viimeisenä vuonna tuetun asumisen piirissä oli kahdeksan henkilöä, joiden kanssa vuoden aikana kontaktoitiin 561 kertaa puhelimitse, tapaamisissa ja palveluohjaustilanteissa. Lisäksi tukiasunnoissa asuvilla on ollut mahdollisuus käyttää Pro-tukipisteen muita palveluita. Tehostettu asumisen tukityö lopetettiin hallitusti siten, että uusia tuettavia ei enää otettu vuonna 2011 ja olemassa olevien kanssa suunniteltiin tarvittava jatkotuki yhteistyössä asiakkaan verkostojen kanssa. Asuminen tukiasunnoissa jatkuu ja Pro-tukipisteen yleiset palvelut ovat jatkossakin asiakkaiden käytössä.

Kertomusvuoden aikana Pro-tukipiste Helsingin asiakkaana on ollut neljä ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään otettua asiakasta. Pro-tukipiste ja Joutsenon vastaanottokeskus ovat tehneet tukityöstä asiakaskohtaiset sopimukset sekä tuen määrästä että sen sisällöistä.

Pro-tukipiste Helsingin rahoitus koostuu Raha-automaattiyhdistyksen kohdennetusta toiminta-avustuksesta (AK1), Sosiaali- ja terveysministeriön terveystyöhön myöntämästä valtionavustuksesta, Helsingin kaupungin sosiaaliviraston myöntämästä järjestöavustuksesta sekä kaupungin hallinnon Saphaan-hankkeelle myöntämästä määrärahasta. Ihmiskaupan uhrien tukitoimista on tehty ostopalvelusopimus Joutsenon vastaanottokeskuksen kanssa.

Vakituista henkilökuntaa Helsingin yksikössä oli vuoden lopussa 11 henkilöä. Lääkäripalvelut toteutettiin tuntiperusteisesti ja myös päivystys- ja etsivässä työssä käytettiin tarvittaessa tunti-työntekijöitä. Helsingin seurakuntayhtymä resursoi toimintaa siten, että erityisdiakonian työntekijä työskentelee yhden päivän viikossa Pro-tukipisteen etsivässä työssä osana omaa työaikaansa. Vuoden 2011 aikana oli neljä sosionomiopiskelijaa harjoittelujaksolla sekä yksi työelämävalmennettava.

Pro-tukipiste Tampere

Vuosi 2011 toiminnassa keskeistä oli terveyspalvelujen monipuolinen tarjonta ja kehittäminen. Kulunut vuosi oli ensimmäinen vuosi, jolloin täysipäiväinen sairaanhoitaja työskenteli Pro-tukipiste Tampereella. Terveyspalveluissa verkostoiduttiin vahvasti mm. järjestämällä kaksi terveysneuvontapäivää yhdessä Tampereen avoterveyspalvelujen kanssa. Sairaanhoidajan työpanos etsivässä työssä kentällä loi myös asiakkaille uuden mahdollisuuden saada terveystietoa, ohjausta ja neuvontaa omalla työpaikallaan.

Verkostoituminen oli tiivistä myös ihmiskaupan vastaisessa työssä, jossa Pro-tukipiste Tampereen yksikön aloitteesta alkoi ihmiskaupan uhrien tunnistamismallin luominen kaupunkiin. Tätä työtä tehtiin yhdessä sosiaalityön, poliisin ja muiden viranomaisten kanssa. Yhteistyötä tullaan tekemään erityisesti sosiaalipäivystyksen kanssa, jonka kanssa malli työnjakoineen on käytännössä suunniteltu. Malli eteni loppusuoralle vuoden loppuun mennessä ja siihen liittyvät koulutukset toteutuvat vuoden 2012 puolella.

Etsivän työn painopiste oli nettityön säännöllistämisessä. Miestyötä keskityttiin pitämään yllä, vaikka Helsingin yksiköstä lainatun miestyöntekijän panos jäi pois tämän vaihtaessa työpaikkaa. Syyskaudella Pro-tukipiste Tampereen etsivän työn tekijä koulutti Tampereen kaupungin etsivän työn tekijöitä miestyön kentälle.

Etsivää työtä netissä tehtiin syksyn aikana tehostetusti. Liikkuvasta väestöstä tehtiin systemaattisesti havainnointia ja informaatiota Pro-tukipisteen palveluista lähetettiin lähes 400:lle seksiä netissä myyvälle henkilölle.

Uusi avaus oli myös kokeilu tehdä katutyötä Tampereella. Havainnointiin keskittynyt katukenttä toteutettiin keväällä. Myös liikkuvan väestön tavoittamiseksi tehtiin avaus kartoittamalla maahantuloreittejä ja havainnoimalla tilannetta Pirkkalan lentokentällä.

Prosessiasiakkuuksien eli paljon työtä vaativien palveluohjausasiakkaiden kanssa työskentely oli merkittävästi resursseja vaativaa. Prosessiasiakkaita oli 24 henkilöä, joista suurin osa on käyttänyt myös päivystyspalveluja. Näistä asiakkuuksista 13 päättyi vuoden 2011 aikana.

Vuoden aikana oli 42 päivystyspäivää. Päivystyksessä asiakkaita oli 3-15 henkilöä/päivystys. Päivystyksessä asiakaskäyntejä oli yhteensä 211, joista naisia 151, miehiä 26 ja transihmisiä 34. Käynneistä oli pääosa suomalaisten käyntejä (173), loput maahanmuuttajia ja ulkomaalaisia.

Yksilöllisiä keskustelukäyntejä oli 52, joissa 13 eri henkilöä. Teemoina olivat yleisesti seksityöhön ja sen lopettamiseen liittyvät tilanteet ja päihteiden käyttöaikana tapahtunut seksityö sekä ihmishuhdekysymykset.

Terveystyö on vuonna 2011 ollut mahdollista myös muuna aikana kuin päivystyksessä eli erikseen sovitulla asiakasvastaanotoilla. Terveystyön käyntejä on ollut 126, minkä lisäksi puhelinneuvontaa 22 kertaa. Uusia asiakkaita tuli 21 henkilöä. Sairaanhoidajan työpanos on ollut myös etsivässä työssä työparina, jolloin terveysasioissa on voinut asioida myös kentällä. Laboratoriotestejä tehtiin edellisvuotta runsaammin.

Etsivää työtä on tehty viidellä eri kentällä: baarit, seksikaupat (joissa privaattiesityksiä), mieskenttä, nettikenttä (netissä Tampereen seudulla seksipalveluja myyvät naiset) ja seurakuntien päiväkeskus Musta Lammas. Etsivässä työssä korostuu kontaktien luominen asiakkaan omalla reviirillä. Työmuoto sisältää sekä terveystyön että sosiaalityön elementit. Etsivää työtä on tehty työpareina siten, että etsivän työn tekijän parina on ollut mieskentällä miestyöntekijä Helsingistä kevään ajan ja syksyllä Tampereen kaupungin etsivän nuorisotyön työntekijä. Baari- ja kauppakentällä työparina on toiminut etsivän työn tekijä ja sairaanhoitaja. Käyntikertoja eri kenttäkohteissa oli 60 ja kontakteja oli yhteensä 278 (uusina 52). Netissä tehtiin etsivää työtä 18 kertaa ja niiden yhteydessä on lähetetty 393 suomen- tai englanninkielistä infoviestiä palveluista nettisivustoilla seksipalveluja myyville naisille.

Äiti-lapsi – ryhmä on toiminut itsenäisesti seurakunnan tiloissa. Ryhmän ohjaus on hoidettu yhteisesti seurakunnan perhediakonian kanssa ja heidän tiloissaan. Äiti-ryhmä kokoontuu eri teemojen ympärille kerran viikossa, yhteensä 29 kertaa. Ryhmässä kävi vuoden aikana 30 eri äitiä, joilla on lapsia yhteensä 50 lasta. Kokoontumisissa lapsille on omaa toimintaa. Tavoitteena on äitien vertaistuki, äitiyden vahvistaminen ja äitien ja lasten välisen vuorovaikutuksen parantaminen. Kesällä ryhmälle järjestettiin viikon pituinen leiri yhdessä seurakunnan diakoniatyön ja A-klinikkasäitiön kanssa. Perheleirille osallistui 14 äitiä ja 32 lasta.

HALLINTO, TOIMINTAAN LIITTYVÄT RISKIT, HENKILÖSTÖ JA TOIMITILAT

Hallinto

Taloushallintoa on ulkoistettu siten, että Administer Oy:ltä ostetaan kirjanpito- ja palkanlaskentapalvelut. Yhdistyksen tilintarkastajana toimii KHT Ari Viitala.

Yhdistyksen hallitus kokoontui kertomusvuonna kaikkiaan neljä kertaa. Yhdistyksen sääntömääräiset kokoukset eli kevätkokous pidettiin 21.3.2011 ja syyskokous 7.11.2011. Kertomusvuonna 2011 hallituksen kokoonpano oli:

- Puheenjohtaja Jussi Merikallio, toimitusjohtaja, Lääketeollisuus ry
- Mikko Tamminen, johtaja, Huumeklinikka ja päihdehuollon jälkikuntoutus, Sosiaalivirasto, Helsingin kaupunki
- Jussi Nissinen, toiminnanjohtaja, Sexpo-säätiö
- Tuija Pulkkinen, sukupuolentutkimuksen professori, Helsingin yliopisto
- Sirpa Zotow, erityisnuorisotyönohjaaja, Snellu, Helsingin seurakuntayhtymä

Yhdistyksen toiminnan rahoitus perustui avustuksiin. Vuonna 2011 käytetyt kohdennetut toiminta- ja projektiavustukset olivat 1.073.165,00 ja omia tuottoja kertyi 38.456,67 euroa. Varsinaisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 1.111.621,67. Varainhankinnan tuotot olivat 590,00 ja Ray:n yleisavustuksena käytetty toiminta-avustus oli 102.000,00 euroa.

Raha-automaattiyhdistyksen myöntämä yleisavustus oli 102.000 euroa. Kohdennettuja toiminta-avustuksia kertomusvuodelle myönnettiin Pro-tukipiste Helsingin toimintaan 326.000 euroa, Pro-tukipiste Tampereen toimintaan 133.000 euroa ja ihmiskaupan vastaiseen järjestötyöhön 153.000 euroa (Iris-työ). Projektiavustusta saatiin Probotti-hankkeeseen 80.000 euroa. Yhdistys on kumppanina Elämä on Parasta Huumetta ry:n hallinnoimassa ja RAY:n rahoittamassa Mobiiliapu-hankkeessa. Pro-tukipisteen rahoituksellinen osuus em. hankkeessa on 10.000 euroa. Raha-automaattiyhdistyksen vuodelle 2011 myöntämät avustukset olivat yhteensä 794.000 euroa ja niiden osuus koko avustummäärästä oli 68 prosenttia.

Helsingin kaupungin sosiaalilautakunnan järjestöavustus oli 36.000 euroa ja se käytettiin etsivän sosiaalityön ja palveluohjauksen kuluihin. Tampereen kaupungin järjestöavustus oli 6.000 euroa.

Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi tartuntatautien ehkäisyyn yhteensä 218.000 euroa. Avustuksen käyttötarkoituksen mukaista terveystyötä tehtiin sekä Pro-tukipiste Helsingin että Pro-tukipiste Tampereen yksiköissä. Sosiaali- ja terveysministeriön myöntämien valtionapujen osuus avustummäärästä on 19 prosenttia.

Thai-hierontapaikkoihin suunnattu työ sai 88.892 euron määrärahan Helsingin kaupungilta. EU:n DAPHNE – rahastolta saatu avustussumma Indoors 2-hankkeen toteuttamiseen on 21.614 euroa.

Rahallisten avustusten lisäksi resursseja lisää Helsingin seurakuntayhtymän panostus etsivään työhön. Seurakuntayhtymän osuus ei ole rahallinen avustus vaan yhden kenttätyöntekijän viikoittainen työpanos Pro-tukipisteen kadulla tehtävään etsivään työhön.

Kertomusvuoden taloudellinen liikkumavara oli edelleenkin niukka, mutta tiukalla budjettikurilla ja henkilöstö- ja toimintamenoja kohdentamalla talous saatiin sopeutettua rahoitusräumeihin. Sosiaali- ja terveysministeriön myöntämän valtionavun ja Saphaan-hankkeen rahoituksen tasot laskivat ja tästä syytä menosupistukset ja henkilöstöresurssien karsiminen kohdistuivat erityisesti Pro-tukipiste Helsingin yksikköön.

Vuosittaisen taloussuunnittelun varsin pysyväksi muodostunut ongelma liittyy avustuspäätösten viivästymisiin ja avustusten maksamiseen liittyvä viivästys aiheuttaa jokakeväisen likviditeettiongelman. Maksuvalmiuden ylläpitämiseksi yhdistyksellä on 30.000 euron luottolimiitti Nordeasta ja hallitus päätti että operatiivisella johdolla on mahdollisuus neuvotella tarvittaessa limiitin nostamisesta 60.000 euroon. Limiittiä on käytetty maltillisesti ja se on toiminut suunnitelman mukaisesti hyvänä puskurina tilapäisissä lyhytkestoisissa likviditeetti-ongelmissa. Nostoon oikeuttavaa neuvotteluovertia ei ole tarvinnut käyttää.

Toimintaan liittyvät riskit

Yhdistyksen rahoitukseen liittyvät riskit ovat rahoituksen lyhytjänteisyys ja ajoittuminen. Jatkuvuuden turvaaminen ja työn suunnitelmallinen kehittäminen on hankalaa kun Raha-automaattiyhdistystä lukuun ottamatta rahoituspäätökset koskevat vain yhtä vuotta kerrallaan ja rahoituspäätökseen ei sisälly ohjeellista avustussuunnitelmaa tuleville vuosille. Valtionapujen ja kaupunkien myöntämän järjestöavustusten avustuspäätökset tehdään vasta toimintavuoden kuluessa mutta ne koskevat kuitenkin koko vuotta. Tulevaisuudessa tätä epävarmuustekijää vähentää se, että sosiaali- ja terveysministeriön valtionapujen hakukäytäntöön tuli kertomusvuoden lopussa tervetullut uudistus räätälöityine hakulomakkeineen ja hakuajatauluineen. Uudistus on yhdistykselle suunnitelmallisen terveystyön kehittämisen kannalta erittäin merkittävä. EU-rahoituksiin perustuvat hankkeissa myönnettyjen avustusten maksatusajataulut vaihtelevat ja pitkät myöhästymiset aiheuttavat ajoittain likviditeettiongelmia.

Toiminnalliset riskit liittyvät toimintaympäristössä tapahtuviin odottamattomiin muutoksiin. Kertomusvuonna sekä median että järjestyslakia valvovan poliisin toiminta oli aktiivista ja näillä oli jonkin verran erityisesti etsivän työn tekemistä vaikeuttavia seurauksia.

Henkilöstö

Pro-tukipisteellä työskenteli vuoden lopussa 19 kuukausipalkkaista työntekijää. Kuukausipalkkaisten lisäksi päivystyksissä ja etsivässä työssä on ollut tuntiperusteisia sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöitä. Tiukan talouskurin vuoksi tuntityöntekijöitä ei ole kuitenkaan voitu käyttää ihan niin paljon kuin olisi ollut tarvetta.

Etsivän työn tekemiseen on osallistunut diakoniatyöntekijä Helsingin seurakuntayhtymän erityisdiakoniasta. Henkilökunnan yhteisiä suunnittelu- ja kehittämispäiviä pidettiin kolme kertaa, joista kaksi pidettiin kaksipäiväisinä. Koko henkilökunnan yhteisten kehittämispäivien lisäksi järjestettiin yksipäiväisiä yksikkökohtaisia kehittämispäiviä.

Kertomusvuoden aikana Helsingin yksikön ryhmätyöohjaukset päättyivät keväällä ja syksyllä päätettiin pitää taukoa ja korvata ryhmätyöohjaus sisäisellä ryhmätyöskentelyllä. Kaikilla oli mahdollisuus säännölliseen yksilötyöohjaukseen. Yksikön johtajat ovat osallistuneet oman yksikkönsä ryhmätyöohjauksiin.

Toimitilat

Kaikki Pro-tukipisteen toimitilat ovat vuokratiloja. Pro-tukipisteellä on 120,5 neliömetrin tilat osoitteessa Vilhonkatu 4 B 20 (Vilhonkadun palvelukeskus) ja 128,5 neliömetrin tilat osoitteessa Vilhonkatu 4 B 19 (Helsingin yksikön etsivä työ) sekä 174 neliömetrin tilat osoitteessa Vuorikatu 16 A 10 (hallinto, Ihmiskauppa-projekti ja koulutus/kokoustila).

Yhdistyksellä on matalan kynnyksen toimitilat (54,5 m²) Helsingin Kalliossa.

Pro-tukipiste Tampereen toimitilat (139 m²) sijaitsevat kaupungin keskustassa osoitteessa Aleksis Kivenkatu 10 E.